

Forskningspropositionen 2016/17:50

Kunskap i samverkan

KSLA 2016-12-09

Ingrid Petersson
Generaldirektör Formas

Formas

Forskningsrådet för hållbar utveckling

Miljö

Areella näringar

Samhällsbyggnad

Vetenskaplig excellens –
samhällelig relevans

Agenda 2030

Ett nytt mål för forskningspolitiken

Sverige ska vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer och en ledande kunskapsnation, där högkvalitativ forskning, högre utbildning och innovation leder till samhällets utveckling och välfärd, näringslivets konkurrenskraft och svarar upp mot de samhällsutmaningar vi står inför, både i Sverige och globalt.

Delmål

- Sverige ska vara ett internationellt attraktivt land för investeringar i forskning och utveckling. De offentliga och privata investeringarna i forskning och utveckling bör även fortsatt överskrida EU:s mål
- En övergripande kvalitetsförstärkning av forskningen ska ske och jämställdheten ska öka
- Samverkan och samhällspåverkan ska öka

Strukturella frågor

- Starka och ansvarsfulla lärosäten
- Resursfördelningsmodell
- Attraktiva villkor & karriärsystemet
- Jämställdhet
- Övriga frågor

Samhällsutmaningar

- Agenda 2030
- FN:s nya hållbarhetsmål och den nationella miljömålen är en viktig del i Sveriges forskningspolitik
- Långsiktigt perspektiv (10 år)
- Sammanhållna kunskapsmiljöer
 - tvärvetenskap
 - tvärsektoriell samverkan
 - samband forskning och utbildning på olika nivåer
- Nyttiggörande, samverkan, humsam

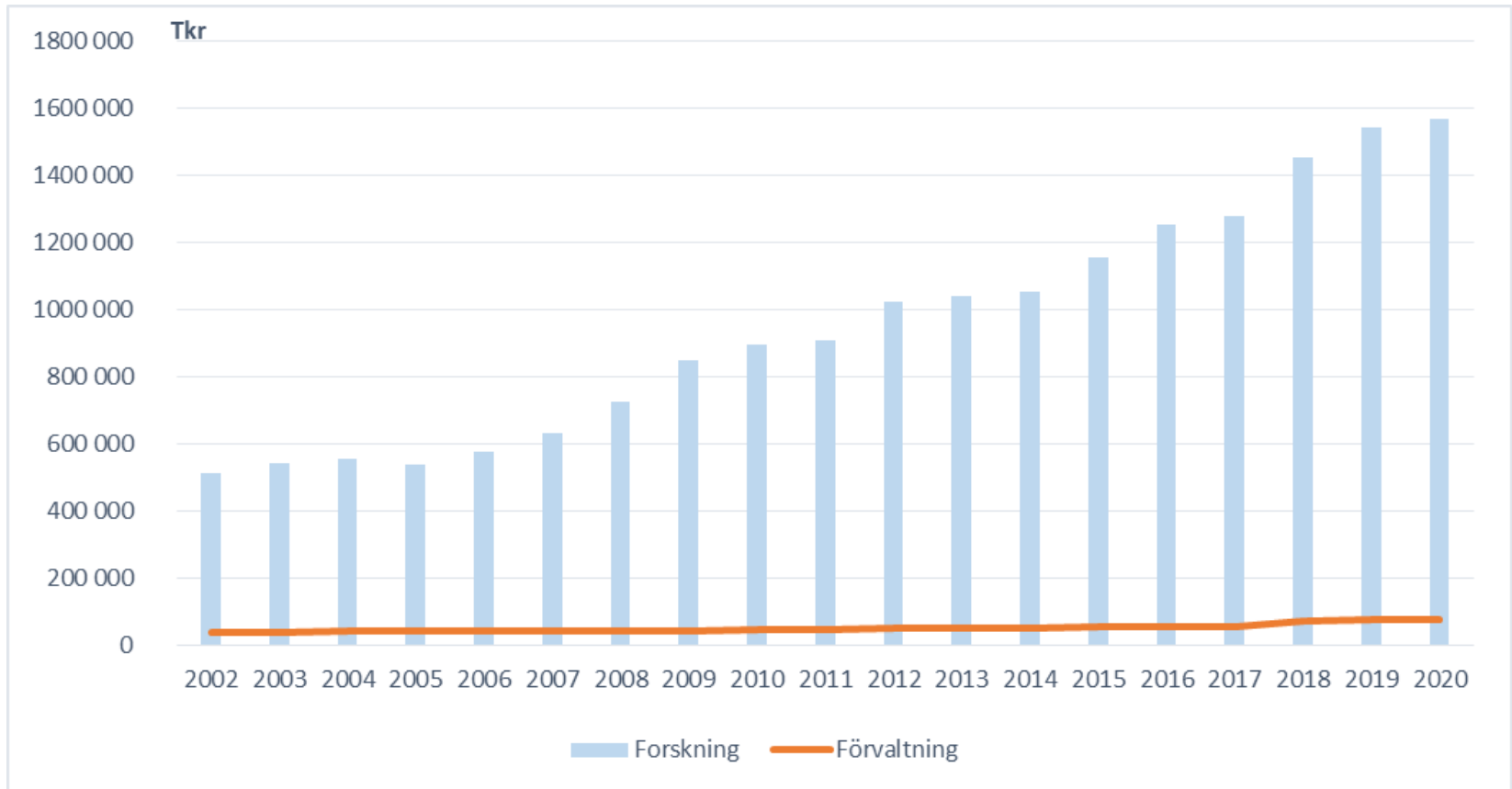
Satsningar

- 10-åriga nationella forskningsprogram
- Samverkansprogram/SIO
- Särskilda satsningar
- Särskilda åtgärder

Formas del

Formas	2017	2018	2019	2020
Klimat	25	75	130	130
Analysfunktion	0	15	15	15
Hållbart samhällsbyggande	0	50	75	75
Social bostadspolitik	0	20	30	30
Strategiska innovationsområden	0	50	75	100

Formas anslag 2002-2020

10-åriga nationella forskningsprogram

Syfte

- 'Skapa kraftfulla synergier mellan olika aktörer'
- Aktiv och strategisk övergripande koordinering av forskningsfinansiering och andra aktiviteter
- Även en plattform för pågående forskning
- Naturlig länk till internationella program t.ex. JPI
- Ska bidra till:
 - ökad forskningsanknytning
 - ökad jämställdhet
 - ökad genomslag i samhället i form av utveckling, kunskapsuppbyggnad, evidensbaserad politik och förvaltning

10-åriga nationella forskningsprogram

Arbetsätt

- Ska utgå från en nationell forskningsagenda
- Ska utgå från finansiärernas befintliga analyser och underlag
- Agendan ska redovisa gemensamma och befintliga satsningar och program hos forskningsfinansiärerna för att underlätta en bedömning av synergier och optimalt utnyttjande av medlen
- Ska finnas programkommitté under forskarrådet/styrelse
- De relevanta forskningsfinansiärer ska ingå i programkommittén
- Utvärderas med jämna mellanrum och följas upp

Klimat

- Omställning & anpassning
- Fossilfritt välfärdssamhälle
- Parisavtalet
- Forskning inom flera områden
- Tvärvetenskaplig och tvärsektoriellt forskning och innovation
- Aktiviteter för kommunicera och nyttiggöra

Hållbart samhällsbyggande

- Socialt, miljömässigt och ekologiskt hållbart
- Säkert tryggt och inkluderande för alla
- Bör utgå från relevanta målen i Agenda 2030, miljömålen och övriga relevanta nationella mål
- Social bostadspolitik & Fol om tillgänglighetsdesign (Vinnova) kan stödja men fristående

Samverkansprogram/SIO

1. Nästa generations resor och transporter.
2. Smarta städer.
3. Cirkulär och biobaserad ekonomi.
4. Life science.
5. Uppkopplad industri och nya material.

Samverkansprogram/SIO

Mkr	2017	2018	2019	2020
Vinnova	155	200	275	400
Formas	0	50	75	100

Förstärkningen ska leda till:

- Ökad orientering mot de av regeringen utpekade samhällsliga utmaningarna, genom regeringens fem samverkansprogram.
- Förstärkning av befintliga SIO - ska fördelas relativt jämnt mellan de fem samverkansprogrammen
- Ökad samordning och samverkan
- Digitalisering ska genomsyra samtliga samverkansprogram

Strategiska innovationsområden inom cirkulär och biobaserad ekonomi

- Tillgång till biomassa anses en nyckelfaktor
- Ett systemperspektiv - innebär att olika nyttor som ekosystemen bidrar med behöver beaktas
- Klimatsmarta produkter och processer
- Livsmedelsområdet - Satsningen bör omfatta hela kedjan från grundläggande forskning om produktionen och dess materialströmmar till "framtidens livsmedel" som bl.a. rör innovativa och smarta produkter, tillvaratagande av restströmmar och konsumentfrågor.
- Bättre resursutnyttjande av avfall
- Nya innovativa affärsmodeller som utnyttjar möjligheterna i funktionsförsäljning och ny teknik.

REFLEKTIONER

Forskningspropositionen allmänt

- Målsättningarna
- Långsiktighet och helhetsperspektiv – forskning, utbildning, innovation, nyttiggörande
- Orientering mot samhällsutmaningarna – Agenda 2030
- De tioåriga nationella programmen – strategiska, tvärvetenskapliga, flexibla
- Fortsatt satsning på SIO:n
- Jämställdhet och genusperspektiv

- Internationalisering
- Lärosätena – resursfördelning, forskarkarriären, infrastrukturer...
- Relationen samverkansprogram och övriga insatser
- Är medlen tillräckliga för att nå målen?

REFLEKTIONER

Forskningspropositionen på Formas

- Formas uppdrag och arbetssätt är i linje med regeringens mål och intentioner
- De nationella programmen – klimat och hållbart samhällsbyggande (socialt bostadsbyggande)
- Fortsatt SIO-satsning – Cirkulär och biobaserad ekonomi

- Begränsade satsningar från Näringsdepartementet (M-dep +40%, N-dep +8%)
- Ingen tydlig livsmedelssatsning
- Analysfunktionens organisatoriska hemvist inte klar
- Förvaltningsanslaget